

آبونه سرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، آلتی
آیلغی (۳۵) غروشدن .
ممالك اجنبیه ده سنه لکی (۱۷)، آلتی
آیلغی (۹) فرانقدر .

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائرة مخصوصه

افطارات

آبونه بدلی پشندر .

§

مسلكه مرافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ایدله یازیراعاده
اولونماز .

الاستیک

سر ۱۳۳۰

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی سیاسی هفته لقی مجموعه اسلامی در .

افطارات

رساله مزدن آلتدیغی کوسترلمک شرطیه
بتون یازیر هر هانکی بر غرت طرفندن
اقتباس اولونه بیلیر .

§

مکتوبلرک، امضالری واضح و اوقوناقلی
اولسی و آبونه صره نومروسی محتوی
بولونمسی لازمدر .

§

مسالك اجنبیه ایچون آبونه اولانلر
آدرسارنک فرانسجه ده یازلسی رجا
اولنور .

§

پاره کوندرلدیکی زمان نه به داتراولدیغنک
واضحاً بیلدیرلسی رجا اولنور .

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم
صاحب و مدیر مسئول : ح ایدیب اشرف

جلد ۱۲

۲۳ ربیع الاول ۱۳۳۲ بحسبه ۶ شباط ۱۳۲۹

عدد ۲۸۴

اسلامیتک اساسلری ، ماضیسی و حالی

شرعیاته دائر بعض کلمات و مباحث مهمه نك تحریرنده هیئت تحریریه من طرفندزده معاونت ایدیلن « دائرة المعارف » اثر مهم و مضمندن
اهمیتنه مبنی - صاحب لری نك مساعد سیله - آئیدکی بحثک نقلی مناسب کورلمشدر :

معتقدات اهل اسلام ایچنده نصرانیتده اولدینی
کبی عقلی پابند اسارت ایدیه جک سرائره تصادف
ایدنلر . بر مسلمان حقائق کونی تأملدن منع اولونماز .
بالعکس قورو بر ایمان ایله اکتفا ایدوب انفس
و آفاقک ، سموات و زمینک بی حد و انتها
حقایق و اسرارینی تأمل و تفکرندن عاقل
قالانلری ذم ایدن آیات کریمه پک چوقدر .
عجایب سموات و زمینی مذکر اولان (ان فی خلق
السموات والارض « سورة آل عمران »)
آیت کریمه سندن بحث ایدرکن نبی اکرم صلی الله
علیه وسلم افندمن حضرتلری تأمل عجایب خلقتده
فتور ایدنلر حقنده (ویل لمن لا کها بین فکیه
ولم یأملها = یازیرلر اولسون بو آیت کریمه بی ایکی
چکمه سی آراسنده چیکنه یوب ده معناسنی تأمل
ایتمن بصیرتسزلره !) کبی بر تقریر شیدیده
بولونیور .

دین اسلام عقل ایله دائماباریشیق کیدر . عقل سلیم
ایله نقل صحیح آراسنده تعارض حقیقی یوقدر . اسلامک
تلقین ایتدیکی احکام ایسه دنیوی و اخروی احتیاجات
بشریه نك کافه سنه منطبق سهل الاجرا و ماده
ومعنی فوایدی هویدا شیلدر . خطابات شرعیه
طوغرودن طوغرویه افراد مکلفینه در . علم دین
هیچ بر صنفک مخصوصاتندن دکادر . هر کس
دینی وسی ایتدیکی مرتبه ده اوکر نمکله مکلفدر .
آیین عباداتی اجرا ایچون عبد ایله خالق آراسنده

اسلامدن عبارتدر (آیت کریمه سی اول و آخر
اسلامدن باشقه نزد الهیده دین مقبول اولمادیغنی ،
(شرع لکم من الدین ما وصی به نوحا والذی اوحینا
الیک وما وصینا به ابراهیم وموسی وعیسی ان
أقیموا الدین ولا تفرقوا فیه = ای خاتمه ام !
الله تعالانک سزه دین اولارق تشریع ایتدیکی
شی ، و قتیله نوحه توصیه ایتدیکی شیدر . ای عمدا
دین اولارق تشریع ایتدیکی شی سکا شیمدی
وحی طریقله بیلدیردیکمز و قتیله ابراهیمه ،
موسایه ، عیسایه توصیه ایتدیکی شیدر که اوده
دینی اقامه ایدیکمز و دین خصوصنده صاقین
تفرقه ده دوشمیکمز امر و نهیندن عبارتدر)
آیت کریمه سی ده نبی آخر زماندن اول کلوب
کچن انبیای عظامک دینی دین اسلام اولدیغنی
صراحتاً ناطقدر . بناء علیه اهل اسلام (لا تفرق
بین احد من رساله = بز اللهک رسوللرندن
هیچ برنی دیکرلرندن آیری غیری طوتماز)
دیغکله برابر الیوم رسل و انبیایه اسناد اولونان
نقول و عقایدن اخبار صریح محمدی (صلی الله علیه
وسلم) مخالف اولانلری نك محرف اولدیغنه قائلدرلر .
دین اسلام دین فطرتدر . چونکه هر
هانکی درجه عقلک قبولندن ابا ایدیه میه جکی قدر
بسیط ، بسیط اولدینی قدر عالی حقایق تلقین
ایدر . (فطرة الله التي فطر الناس علیها =
اللهک ناسی ، اوزرینه مفعول قیلدینی فطرتدر) .

دین اسلام ادیان ساویه نك صوکنجیسی
وجه سنک اتم واکلی اولوب شریکسز اولان
اله واحد و أحده تعطیل و تشبیهدن منزله اولارق
اعتقاد و محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم حضرتلری نك
جانب الهیدن مبعوث رسول بشیر و نذیر اولدیغنی
قبول و تسلیم و اونی کریمک طرف باریدن تبلیغ
بووردینی بالجمله اوامر و نواهی و اخباری حق
اولق اوزره تصدیق ایلهمک اساسنه مستنددر .
حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم - عهد
عتیق ایله عهد جدیدک خلال سطورنده ارباب
تدقیقک نظر بصیرتندن حالا کندینی اخفایدهمین
مبشراتک ده دلالت ایتدیکی اوزره - انبیای
سلفک و بالخاصه جناب مسیحک (صلوات الله
وسلامه علی نبینا وعلیه) « و مبشراً برسول
یأتی من بعدی اسمه احمد » ... برده بندن
صوکره کله جک و اسمی احمد اولان بر رسولک
کله جک نبی بشیر ایله سزه بعث اولونمش بر رسولم
نص قرآنیسی منطوقجه خبر و یردیکی خاتم النبیین
اولوب انبیای و امم سالفه نك منتظر اولدینی امور
عظیمه کرک ذات اقدس رسالتپناهیلرنده و کرک
پیروان هدیاتی اولان امت اسلامی ده له الحمد
والمنة بتمامها ظهور ایتشددر .

دین مبین اسلام ناسخ . شرایع سالفه اولوب
حکمی الی ماشاء الله پایدار اولاجق اولان دین
کال و دین فطرتدر . دین اسلام شرایع متقدمه بی
ناسخ ایسه ده عقاید انبیای مصدق و مؤیددر .
(ان الدین عند الله الاسلام = نزد الهیده دین ،

اجرای توسط ایدہ جک ، معاصی و ذنوبی عفو
ایتدیرہ جک هیأت رهبانیہ نک وجودینہ عرض
افتقار دن مسلمانلر له الحمد آزاده درلر .

دین اسلام هر دورلو امتیازات دنیویہ بی ،
بین الافراد حقوقہ تفاضلی ساحه سندن ابدیاً طرد
ایتمش اخوت و مساوات دیندر . لسان شریعتہ
هر نره ده « أخ » کله سی وارد اولمش ایسه
اخوت دینیه قصد ایدلشددر . بو دین مبین
بو تون انسانلر بیننده حقیق بر اخوت تأسیس
ایتمکی امر ایتشددر . (انما المؤمنون اخوة =
مؤمنلر قارداشدن باشقه بر شی دکلددر) آیت
کریمه سی دائرۃ منجیۃ اسلامه بالفعل داخل اولانلر
بیننده اخوت نسبیہ دن اقوی بر اخوت ملویہ نک
وجودنی اعلان ایتدیکی کبی (وكونوا عبادالله
اخوانا = ای اللهک قوللری ! قارداش اولکنز)
خطاب علوی نبویہ ده بو تون نوع بشره
صالح بر دین عمومی قابلیتنی حائز اولان بو
دینک غایۃ کمالی اشراپ ایتکده در .

امر مساوات ونی قومیت و جنسیتی ایسه
(یا ایها الناس انا خلقناکم من ذکر و انثی
وجعلناکم شعوباً و قبائل لتعارفوا ان اکر مکم
عندالله اتقاکم = ای ناس ، بز سزی ارکک
ایله قادیسندن یاراتدق . سز لری یکدیگر کزی
طایپاسکرز ، بیلشه سکرز دییه بر طاقم شعوب
و قبائله آیردق . یوقسه بر برکزه قارشی تکاثر
و تفاخر ایدل سکرز دییه دکل . شبهه سز نزد
الهیده سزک اک کریمکنز اک متقی اولانکزددر)
و (فاذا فُتِحَ فی الصور فلا انساب بینهم یومئذ
ولا یتساءلون = بخت ایچون صوره نفخ ایدلدیکی
کون آرتق انسابک هیچ بر حکمی قائمیه جنی
کبی کیم کیمک ، نه سیدر دیه کیمسه کیمسه به
صورماز) کبی آیات کریمه ایله (لیس لاحد علی احد
فضل الا بالذین او عمل صالح = هیچ بر کیمسه نک
دیگر کیمسه اوزرینه فضل و مزیتی یوقدر .
تفاضل یالکنز دین و یا عمل صالح ایله اولور)
و (یا ایها الناس الا ان ربکم واحد الا ان اباکم
واحد الا لافضل لعربی علی عجمی ولا لعجمی علی
عربی ولا لاسود علی احر ، ولا لاجر علی اسود
الا بالقوی ان اکر مکم عندالله اتقاکم . الاهل
بلغت . قالوا بلی یارسول الله . قال فلیبلغ الشاهد
الغائب = ای ناس ! آگاه اولکنز که ربکز
بردر . آگاه اولکنز که بابا کزده بردر .
بیلکنز که هیچ بر عربنک عجمی ، هیچ بر
عجمینک ده عربی اوزرینه ، کذلک هیچ بر
سیاه رنکلینک سیاه اولمیانہ ، هیچ سیاه
اولمیانک ده سیاه رنکلی اوزرینه فضل و رجحانی
یوقدر . مکرکه تقوی ایله اوله . اک کریمکنز
نزد الهیده اک متقی اولانکزددر . سوبلیکنز ،
تبلیغ ایتدمی ؟ بو کافارشی : « اوت یارسول الله »

دینلنجه « اوله ایسه حاضر اولان غائب اولانه
بوسوزمی تبلیغ ایتسون » بووردیلر) و (لیس
منامن دعا الی عصیۃ و لیس منامن قاتل علی
عصیۃ و لیس منامن مات علی عصیۃ =
عصیت دعواسنه قافقدشان ، اونی ترویج و تشویق
ایدن بزدر دکلددر . عصیت اوزرینه قتاله کیریشن
بزدر دکلددر) کبی احادیث نبویه کوکندن
کسوب آتشددر .

نظر شریعتده هرکس مساویدر . (اطیعوا الله
واطیعوا الرسول واولی الامر منکم) آیت کریمه سی
مؤداسنجه واقعا امر و امور ، تابع و متبوع ،
مطیع و مطاع و ارسده ولی الامر اطاعت ایتشه
بو آیت کریمه حکمنجه الله و رسولنه اطاعت
دیمکدر . یوقسه امر الهیه مخالف اموره هرکیم
اولورسه اولون مخلوقه اطاعت ایدلر . (لاطاعة
لمخلوق فی معصیۃ الخالق = خالقه عصیان خصوصنده
هیچ بر مخلوقه اطاعت و انقیاد لازم دکلددر .)
اسلامیت مساوات و اخوت تلفیقنایله ، حبل
الهی به اعتصام حقنده کی اوامر یله ، تفرق و جاعتدن
آیرلق حقنده کی نواهی قطعیه سیله اراضی و قومیت
حدود لرینی خارق العاده بر سهولته مص و بلم
ایتمک خاصه سنی حائز بر دین جلیلدر . مشرق
اقتصاد کی بر مسلمانک نفسی آفریقانک اک مجهول
بر کوشه سنده کی مسلمان قارداشنی کندیسسی ایله
هر وجه ایله مساوی طوتمقدن ابا ایتمز . حقوق
بشر بیاننامه سنی تصوره ده دونه قدر جرأتیاب
اولامیان فلاسفه غربک خولیالرنی آتیده ساحۃ
حقیقته چیقاراجق مبادی و ارسه نور حقیقی تا
اون اوچ عصر اول اشراق ایدن مبادی
اسلامیه در .

اسلامک اوامر دینیه سی یالکنز اعتقادات
و عباداته یعنی یالکنز خالق ایله مخلوق بیننده کی
مناسباته منحصر دکلددر . حقوق عبادک معاملات
و مناکحات و عقوبات اقسامنده شاملدر . دین
اسلام خالق ایله مخلوق آراسنده کی واسطه بی ،
رهبانیتی رفع ایتدیکی کبی « اللهه عائد اولانی
اللهه ، قیصره عائد اولانی قیصره و یرمک »
دستورینی ده هیچ قبول ایتمز . معنای معروف لرینجه
نه حکومت روحانی بی طانیر ، نه حکومت
جسمانی بی . حکومت روحانی و جسمانی نک آیری
آیری تشکله جواز و یرمز . حکومت جسمانی به
عائد معاملات کافه سی دیناً مأموریه و یا منهی عنیهدر .
هپسی امر الهی و یا سنت رسالتینا هیدر . کتاب
وسنت دنیاده ده ، آخرتده ده انتظام شئون
افراد و امتی کافلددر . و (ربنا آتنا فی الدنیا
حسنه و فی الآخرة حسنه) تعلیم الهیسی بونقطه
مهمه یه اشارتدر . بناء علیه اعصار اخیر ده اوروپاده
تطبیق ایدیلن امور دینیه و سیاسیہ بی تفریق
Séparation de l'Elise et de l'Etat دستورینک
بزده محل انطباق یوقدر . ذهنلری فرنک تربیه سیله
مشبوع بعض کیمسه لرنک بویله بر شیئی تطبیق

حقنده کی آرزولری احکام اسلامیه حقنده جهل
صریحندن نشأت ایدر . بزده امر بالمعروف ایله
نهی عن المنکر دینک فرائضندن اولدینی کبی
تأسیس حکومت دن اقامه حدود الهیه و توزیع
عدالت ایله شئون سیاسیہ بی اداره کبی خصوصانک
کافه سی دینک احکامنددر . دین اسلامجه نصب
امام فرضدر . امامه اطاعت ده فرضدر . امام المسلمینک
جمعه بی اقامه ایتمه سی ایله قاضی نصب ایتمی بیننده ده
فرق یوقدر .

حدود الهیه نک اقامه سی ، احکام دینیه نک
اجراسی تشکیلات اجتماعیه ، بونک ده بقا
و دوامی حکم و قوته وابسته اولدینی ایچون بر
حکومت منتظمه اسلامیه نک اساسلری هجرت
سنیه بی متعاقب و حیک کرما کرم توالی اولدینی
صیرالرده بالذات طرف عالی نبویدن وضع ایدلشددر .
ریاست حکومت عصر رسالتینا هیلرنده کندیلرنده
و اوندن صوکره خلفا و ائمه مسلمینده ایدی .
امام عمر بن الخطاب (والله ما یزغ الله بالسلطان
اکثر مما یزغ بالقرآن = والله ، حق تعالانک
نفوذ حکومتله منع ایتدیکی شی ، نفوذ قرآن ایله
منع ایتدیکندن زیاده در) سوزی بر حقیقت
محضه اولدیغندن احکام قرآنیه نک تطبیقی تأمین
ایدہ جک بر حکومتک تشکیلی ضروری ایدی .
حکومت اسلامیه نک تأسیسی ایله برابر هر
حکومتک بقا و توسع ایچون ضروریات احکامندن
اولان اعدا ایله مقابله امر اهمنک ده مشروعیتی
عقل سلیمک بداهه قبول ایدمک کی امور مسلمده دندر .
قلیدجن مستغنی هیچ بر حکومت تصور ایدیلده میه جکی
کبی دین اسلام دم کرب جماعت مسلمینک شرور
اعدادن حفظ و حراستی و کرب کله اللهی اعلا
یعنی دائرۃ دینی سهولته توسیع ایله حقایق
و فضائل اسلامیه نک نشر و تعمیمی غایه سنه وصول
ایچون جهادی تشریعدن فراغت ایدمیه جکی
طبیعی ایدی .

کرب عقاید و عباداته و کرب معاملات مدنییه
تعلق ایدن قوانینک غایه سی سیاست و اداره
نفوس اولدینی اونودانلر — اوروپاده رهبانیتک
سوء استعمالاتندن بیزار اولارق حکومت
جسمانی بی روحانی دن تفرقه چار ناچار طرفدار
اولاش اولانلرنک افکارینه تبعاً — دین اسلامک
دین جهاد و سیف اولماسنه اعتراض ایدرلر .
و حکومت اسلامیه نک جبر و تهدیدی اولماسیدی
یوقدر سرعتله و بلسکده جزیره العربک خارجنده
هیچ ده انتشار ایتزدی دیرلر . بویله بر اعتراض
واهیدر . زیرا قوتک حقه خدمتکار اولماسی
موجب شین اولمق شویله طورسون حق ایچون ده ،
قوت ایچون ده موجب شرفدر . دین اسلام
اساساً جزیه بی قبول ایتدیکی ایچون سیوف
مجاهدینک خدمتی حکومت اسلامیه نک دائره سنی
توسیع ایتکدن وصیت اسلامی سربست و قورقوسز

اولارق آرز زمان ایچنده چار اقطار جهانہ ایصال ایتکدن عبارت ایدی . یوقسه عدد مسلماننیز تزیید ایدن شی قرآن کریمک محتوی اولدینی خطابات الهیهنک ارواحه تأثیر و نفاذی ، قلوب مستمعینی جذب و تسخیر ایتمه سی ایدی . اودورک حاله کوره نعمت حضارتدن بی نصیب اولان بر آووج خلقک الی سنه ایچنده چین و هند حدودندن تا مغرب اقصایه قدر بونجه ملل واقوای قبضه اداره سنه رام ایتمه سی البته یالکز قلیچ قوتیه اولامازدی . هم نه حاجت ؟ بوکون آرتق عالم اسلام هر طرفدن اعدا ایله محاط اولارق شکوه و اقبال سونمش ، نصرانیت قارشی سلاح سطوق یاره یاره اولشدر . بویه ایکن ، بونجه تضییقاته ، بونجه تهدیداته رغماً یانه انتشاردن کری قالدینی وارمیدر ؟ دین صلح و سلام اولدینی اعلان ایدیلن نصرانیت ناشرلرینک اوروپا و آمریکا ملیونلرینه ، مهیب طوبلرینه استناداً صرف ایتدکری مساعیه قارشی مغلوب اولیورمی ؟ بوقورقونچ امکار اسلامک سیر سلامتبخشنه مانع اولابیورمی !

الحاصل کیم نه دیرسه دیسون ، دین اسلامک ظهوری تاریخ نوع بشرک ثبت و قید ایتدیکی انقلابات مدنی و اجتماعیته کک عظیمیدر . سفک دما ایله ، ظلم و بیادایله شایبه دار اولان فرانسه انقلاب کبیری انقلاب اسلامی ایله قابل قیاس دکلدرد . اوزرندن برعصردن زیاده یجیدی حالده حالا نظری اولقدن قورتولامیان حقوق بشر بیاننامه سنی الهام ایدن شبهه سز — اون ایکی عصر ایچنده اوروپا دائرة ظلماتنه تدریجاً و کوجلکله فرجه یاب دخول اولان — حقوق اسلامیدر . اوروپانک یکی برکشف اولق اوزره عالمه تلقین ایتککه باشلادینی حریت ، عدالت ، مساوات ، اخوت مبادیسی افکار اسلامی ایله پروده اولانلرجه آرتق تلقینه بیله شایان کوروله میه . جک بدیهیات اولیه دندر .

دین اسلامک کک بویوک تأثیری اخلاق ساحه سنده کورولمشدر . وهدف اتخاذایتدیکی انقلاب اجتماعی وجوده کتیره جک رجالک تربیه فردیه سنده اظهار ایتدیکی خوارق محیر العقولدر . رسول اکرم صلی الله علیه وسلم غایه بعثت سنیه لرینی (انما بعثت لایمم مکارم الاخلاق) بن آنجق مکارم اخلاق تاملامق ایچون بعث اولوندم) کلام عالیسیله ایضاح بویوربورلر . تربیه نبویه قوم عربک فطرتنده مکنوز و مدخر نه قدر محاسن و ارسه تمیه و تقویه ایدیور . عادات و اخلاق مذمومه جاهلیه بی استیصال ایدیور . ویکرمی اوچ سنه لک بر مدت قلیله ظرفنده بیکلرجه رجال تهذیب و تأدیب ایده رک اقوامه رهنای هدایت ، هربری دیگر ملتدرده اولسه سرمایه مباهات و مفخرت اولابیله جک بر حال کاله افراغ ایدیور . اقوام مجاوره نک اوزمانه قدر هدف استخفاف و استحقاری اولمش بر امت

امیه نک لمح البصر دنیه جک بر زمان ایچنده بو قدر فضائل اکتساب ایتسی ، یاریم عصرده عالم مدنی به استیلا ایده رک مؤدب و مهربی وظیفه سنی درعهده ایتمه سی دین اسلامک حقیقه مرتبه اعجازه واران آثار فیوض و برکاتندندر . [اخلاق ماده سنه باق]

اسلام بوتون معناسیجه دین اخلاق و فضیلت اولدینی کبی الک یوکسک مرتبه ده حای علم و حقیقتدر . اسلامیتده دین ایله علم توأمدر . علمک فضائلی ناطق اولان ، علمی ترغیب ایدن احادیث نبویه دن بحث ایتک بوستونلرک سهه سندن خارجدر . اخی بر امتک یاریم عصر ظرفنده اسامیسی صایقله توکنمین بونجه اعظم علمایی سنه تربیه سنده یتدیرمه سی هپ بوسایهده ایدی . تحصیل علمک فرائض دینی دن بر فرض اولدینی سوبله مک کافیدر . ظهور اسلامدن ده بر عصر کچمه مشدی که صرف اسلامی اولان تفسیر ، حدیث ، فقه ، تاریخ ، سیر ، ادبیات کبی علملر کسب رونق و نظام ایتمش ودها ایکنجی عصرک بدایتلرنده یونان و هند و ایران متروکاتندن اولان « علوم دخیله » کرکی کبی انتشار ایتشدی . دها ایکنجی عصر هجریده مدنیت اسلامی دنیاک الک مترقی ، الک متکامل مدنیق حالی آلمشدی . آرز زمان ایچنده بغداد ، بصره ، مصر ، مرو ، بلخ ، سیستان ، سمرقند ، قرطبه ، اشبیلیه ، قیروان کبی بلاد اسلامی و اردین و صادرینی تنویره خادم برر مشعل مدنیت ، برر دارالعلوم اولمشلردی . اوروپانک بوکونکی مدنیق ده اندلسدن قومش بر شعله معرفتدر .

« مدنیت اسلامی » یه فرنکلر « مدنیت عربیه » نامی ویریورلر . واقعا بو مدنیتک ایلک بانیلری ناشر نور اسلام اولان قوم نجیب عرب اولدینی وهان بوتون مؤلفین اسلامیته نک یاقین و قتلره قدر هپ لسان قرآن ایله تألیف آثار ایتدکری ملاحظه ایدیلنجه بو تسمیه طوغرو ایسه ده حقیقت حالده بو مدنیت علیانک بانیلری یالکز عربلر دکل ایدی . دائرة اسلامه داخل اولان عجم ، ترک ، کرد ، بربر ، هندی نه قدر اقوام و ارسه جمله سنک بونده حصه اشتراکری ظاهر و روح اسلامک قبول ایتمه دیکی قومیت فرقی بوئی قوم عربیه تخصیصه اساساً مانعدر . « مدنیت اسلامی » دنیلن خوان نعمتدن هیچ بر قوم ممنوع اولامش و جمله سی بردن لسان قرآنی کندیلرینه واسطه تفاهم اتخاذا ایده رک متساویاً نواله چین اولمشدر .

اسلامک دشمن اسلام و آنلره بیلمیه رک پیرو اولانلرک خوشنه کیتیه جک یالکز ایکی درلو احکامی واردرکه بری اسارت ، دیکری قادیلره تعلق ایدنلریدر . واقعا اسلامیت اوروپا لیلرله آمریقالیلرک

زنجیلر حقنده حوصله سوز انسانیت معاملات اعتسافکارانه سنی تجویز ایده جک احکامی حاوی اولیدی بو اعتراض بلکه وارد اولوردی . بو کونکی مدنیلرک آکلادیغنه کوره اسیر خصوصات ذاتیه ده استخدام ایدیلر ذکیجه بر حیواندن باشقه بر شی دکلدرد . اسارت بخار ماکنه لرینک ایجادندن اول بر ضرورت اقتصادی و اجتماعی اولدینی ایچون بوئی رفع و العا ایتمه دی دینه دین اسلامه طعن ایتک حقیرلقدر . دین اسلام حقوق دول علماسنک صوکرده دن صوکرده تعقل ایتدکری احکامی اون اوچ عصر اول وضع ایده رک مصائب حربی کرکی کبی تهوین ، اثنای حربده اطفال و نسوانه ، صومعه لرینه قاپانمش رهبانه تعرض ، سلاح بدست اوله رق اسیر ایدیلنلرک قطع اعضاسنی ، اشجار و کروم و مزارعک تخریبی نهی ایتدیکی کبی ضرورت حربیه اوله رق اسیر ایدیلن انسانلره ایدیله جک انسانجه معامله بی ده تعیین ایتشدرد . دین اسلام — هم کفارک ضعفی ، هم ده دائرة اسلامک عدداً و اقتصاداً کندیله یوب قوت بولماسنی منتج اولان — اصول اسارتی ابقا ایتمش ایسه ده — انصاف ایله دوشونولسون که اسیری افراد عائله منزله سنه تنزیل ایدرک رقک آغیرلغنی عادتاً هیچه ایندیرمیشدر . بوندن ماعدا قتل خطا و شبه عمد ایله نقض صیام رمضان و ظهار و ایلا و یمین کبی مسائلده عتق رقبه نک کفارتیه داخل اولماسنه و تدبیر ایله کتباتک و استیلا ایله تحریر جوارینک مشروعیته و موالینک یعنی آزادلیلرک اقارب نسبه حکمنه کیردرک میراثه بیله داخل اولمالرینه و بوکبی و سائلک فقدانی حالنده ده لوجه الله عتق رقابک ویا عتقه اعانه نک فضائل حقنده کی ترغیبات جلیله نبویه یعنی نفس اعتناک بر عبادت مهمه اولدیفنه باقیلاجق اولورسه شرع شریفک رقی تجویز ایتککه برابر دائماً غائله سنی رفع و تهوینه میال اولدینی صراحة آکلایشیلر . حدیث شریف اوله رق روایتی ابن عمره اسناد اولنان (شرالمال فی آخر الزمان الممالیک = آخر زمانده مالک الک کوتوسی مملوکلردر) اثری ده بو مدعا مزه شاهددر . شوراسی محققدرکه حکم رقک ابقاسیله برابر و سائل اعتناک تکشیری اسلامیته پک چوق شیلر قازاندیرمش ، عدد مسلمینی تزیید ایتدیکی کبی کوله لری احراردن ده فنا بر حالده یاشاتمامشدر . تاریخ اسلامی مطالعه ایدنر علومده ، صنایعده ، سیاستده صاحبقران و احرار امتله همزمان رقابت اولمش نیجه نیجه موالی اسملرینه تصادف ایده جکری کبی احکام رقک وجودی بر چوق کوله من خاندانلرینک اریکه نشین سلطنت اولماسنه مانع اولمادیغنی کوردرل .

حقوق نساً بجنه کلنجه بو خصوصده دین اسلام ایله همیار اولاجق هیچ بر مؤسسه دینی ویا مدنی نهوز ظهور ایتمه مشدر ، قادیلر حقنده

ممالك متمنه ده جاری احکام ایله احکام اسلامیة نك سطحیجه بر مقایسه سی بیهل آرادہ کی فرق عظیمی دیدہ انتباه عرض ایدر . قادیلری قبل الزواج ابویک ، بعد الزواج ده زوجک حجر و وصایتدن قورتولامیان ، تصرفاتی غیر معتبر اولان ، ازدواج ایدر ایتمز — حین عقدده خلاقی تصریح ایدله مش ایسه — ماللریک نصفی قوجلریه یکن مملکتلرده نسائیونک Féministes وجودیه وادعای حقوق اجتماعیة عقلی ایرر ایسه ده بزده کی بر صنف خالقک تقلید اعمی قیلندن حاصل تحصیل آرقه سنده قوشمالری آکلاشیلر شیردن دکدر . مسلمان قادیلی بوتون حتمق انسانیه سنده صاحبدر . دین اسلام قادیلری خانه لریک صاحبه سی ، اولاد لریک مربیه سی قیلمله برابر تأمین و توسیع معیشت ایچون خصوصیت حاللریک مساعد اولدیفی صنایعدن هیچ بریله اشتغالدن منع ایتمز . تحصیل علم ارککار قدر قادیلر ایچون ده فرضدر . بر مسلمان قادیلی مال قارونه صاحب اولسه کافه تصرفاتده مستقل و زوجنک مدخاله سندن آزاده در . ثروت و سامانی کرک کندیسنی و کرک چوققلرینی انفاق کلفتندن زوجنی قورناراماز . تستر و احتجاب حقنده کی نصوص قرآنی و احادیث نبویه حقوقلرینی قصر ایچون دکدر . بالعکس دامن عصمتلرینی انظار ادانیدن صیانت غیرت الهیه سندن منبهدر . شرع شریفک کوزندیکی طهارت ارحام و انسابک وقصر و تحدید فجورک بوندن ده سالم چاره سی یوقدر .

قدیمدن بوکونه قدر هان بتون مال واقوامک بالفعل قبول و تطبیق ایتش اولدقلری تعدد زوجات حقنده کی استراضده اوته کیلر قدر واهیدر . زیرا اولاد دین اسلام زمان جاهلیتده کی مقدار ازواجی تحدید ایدرک دورده ایندیرمشدر . ثانیاً دین اسلامک وضع ابتدکی عدالت شرطی بوجوازی ده حد اصغرینه تنزیل ایتمشدر . بر صورتده که بر زوجهدن زیاده سنی بوجه شرعی بسله مک هر زنکیک خرجی دکدر . ثالثاً تعدد زوجاتی منع ایدن آباء کنیسیایه نك بونهیلری — موافقی طبیعت اولمادیفی ایچون — بالفعل نامد اولامامش و کرک بونهیلری و کرکه طلاق منع ایدیشلری فحش و زانی کرکی کبی تروج ایتمشدر .

خلاصه عالم انسانیتده بو انقلاب عظیمی وجوده کترین شریعت اسلامیة (الیوم اکملت لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی و رضیت لکم الاسلام دیناً = ای امت مرحومه . ایشته بوکون دینکزی سزه اکمال ایتم . اوزرکزده کی نعمتی تمام ایتم . و اسلامک سزک ایچون دین اولماسنی قبول ایدرک راضی اولدم) آیت کریمه سنک ناطق اولدیفی وجه ایله اکمل و اتم شرایمدر . بزه برکدار رسالت اولان کتاب الله ایله سنت رسول الله دنیا و عقبایه تعلق ایدن بالجه مصالحک بحق کسب انتظام ایتمه سنده

کافیدر . کتاب ایله سنت وظائف دینه و دنیویه سزک — که اولرده دینی عداولونابیلرلر — خطوط اصلیه و عمومیه سنی چیزمش و منصوص اولمیان احکامده کتاب وسنته استناد ایدن اجماع امت و قیاس مجتهدین ایله تعین ایتمشدر . [« کتاب » ، « سنت » ، « اجماع » ، « قیاس » کله لریه باق .] شریعت اسلامیة نك مأخذی ، مرجعی ایشته بودورت دلیلدر . (یالیهالین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم فان تنازعتم فی شیء فردوه الی الله و الرسول ان کتم تؤمنون بالله و الیوم الآخر = ای ایمان ایدنلر ، الله اطاعت ایدیکز . رسوله ده اطاعت ایدیکز . اولوالامر ده اولیه . شاید برشیده آرا کرده نزاع و اختلاف تحدث ایدرسه — اگر الله و یوم آخرته ایمانکز و ارسه — بومسئله بی الله و رسوله یعنی کتاب الله ایله سنت رسول الله رد و ارجاع ایدیکز) آیت کریمه سی موجبجه کتاب ایله سنت اصل و اولوالامر دیمک اولان علمانک اجماع ایله قیاسی ده او ایکی اصله راجع فرعلدر . بناء علیه هیچ بر عصرده ممنوع اولمیان ، مصالحک فی دربی حدوئیه وجودیه احتیاج مس ایدن اجتهادات فقهاده — اصوله توفیق یعنی کتاب وسنته رد ایدیله بیلیمک شرطیه — فروع دیندندر . یوقسه کتاب وسنته مخالف اجتهادات عندیه نك ، کتاب وسنته علاقه دار اولمیان احکامک نظر اسلامده افاده حکم اعتباریه قدر و قیمتی یوقدر . ایشته فروع دیندن باحث اولان « فقه » کتابلریک یانی باشنده کیفیت استنباط احکامدن باحث « اصول فقه » نامیه دیگر بر علمک وجود بولماسی بواجتیاچ مشروع سائقه سیله در . ادله فقهیه نك دورده و ارمه سی ، کلیاتی تنصیص ایدن کتاب وسنتک یانی باشنده جزئیات مسائلی یه اصلینه موافق صورتده فاصل اولقی اوزره اجتهاد قیوسنک آجیق قالماسی شریعت احمدیه بویوک برالاستیقیت و یرمش و اجتهاده اهل حقیق علما موجود اولدجه مسائل متحدثیه قازیشنده اصلا صیفیتی چکلمه مشدر . و قتیه ساحه اسلامک بویله بارلاق برمدنیت نوریه منور اولارق بودرجه وسعت پیدا ایتمه سی هپ بوسایه ده اولمشدر .

اسلامیتک ماضیسی بویله . برده شمیدیکی حالنه باقالم . بونام آلتنده یاشایان قاچ ملیون جان و ارسه مع التأسف جمله سی دشمنلریک زیر پای تحکمنده زبون و اسیر ، ایشک ده غریبی بو بارذل و اسارتی طویامیه حق درجه ده بی حس و بی شعور . بر قاچ عصر اول مرئی عالم اولان ، علم و صنعتده دنیایی حیران ایدن ، مشرق اقتصادن مغرب اقتصادیه قدر امتعه نقل ایدن بو یوز میلیونلرجه خلق بوکون علمدن ، صنعتدن ، تجارتدن کاملاً بی بهره . کندیلرینی اوروپایی یدیرمزه آج ، کیدیرمزه جیپلاق ، طاشیازسه کندیسنی بیهل بر محلدن دیگر محله نقل ایتمکدن

عاجز . مملکتلرنده اجدادک میراث مجد و مفاخری اولارق طوفان حوادث و بلا یادن قورتولان جزئی آثار عمرانی بیهل محافظه قیدندن و ارسه اولاجق قدر عاطل و جاهل . هیچ بر خطه اسلامیة قالمشدر که اهالیسی حقوق سیاسیة لریه و حتی حقوق ابتدائیة انسانیه لریه صاحب اولسونلر . یالکز بوراده بر آووج مسلمانای ایله قالمش بر حکومتجکز واردر که اوده یالکز بر خیال استتلال ایله هنوز زنده و یا برجا . لکن اوده جاهل . اوده صنعتی ، تجارتی استقلال اقتصادیسنی دشمنلره قایدیرمش ، استقلال سیاسیسنک بر قسم عظیمی غائب ایتش . بقیه استقلال ایچون ده کندیسنی محیط اولان نسیم عدوان آن بآن مهلک بر قاصیرغیه انقلاب ایدرک دیسه بوتون موحدلر دلهراس . اسلامک ایام سعیدنی تار ایدن بونکتلر نه در ؟ هانکی دست نحوست ایوان اسلامی سرنکون ایتش ؟ بر آزده بو جهتی آراشیدیرالم .

حال ایله ماضی بیننده کی تضاد — بزلی دیعیه لم ، چونکه بوتضادی بیهل کوستره جک علم و عرفانز قالمامش ، و قتیه نه اولدیفیزی ، شیمیدی نه حالده بولندیفیزی بزه طانیتان و اسفا که یه دشمنلرمدر — فرنکلی بیهل حیره دوشوربور . هله اسلامک گرفتار اولدیفی بو انحطاط و لهرسان ایله برابر یه تکثیر اعداد ایتمه سی ، تعالیم دینمک یه — خبرمن اولمق سزین — انتشار ایتکده بردوام اولماسی بونارک بو حیرت لرینی دوبالا ایدیور . یکی لاروس دائرة المعارفک Islamisme ماده سنده شو عباریه مصادف اولیورز :

« الیوم تعالیم اسلامیة نك توسع و انتشار تهدید کارینه باقیلنجه اسلامده کی انحطاط فکری انسانه حیرت و یریر . تاریخ اسلامک — خلفای راشدین دوری استثنای ایدیلرسه — هیچ بر دورنده استیلا و موفقیت یوقدر سریع اولامشدر . آفریقا قطعه سی یکرمنجی عصرک اک بویوک مرکز اسلامیسی اولغه یوز طوتیور . حال بوکه قرون وسطاده اسلامک باعث فخر و مباهاتی اولان علوم بوکون بوتون عالم اسلامده عادتاً مهمل اولوب لزوم سز و فائده سز عد ایدلمکده در . قرون وسطاده اوروپایه کرک رأساً و کرک اجبار یهود واسطه سیله بونان قدیمک محصولاتنی نقل ایدن مسلمانلر اک اوفاق تفرعاته وارنجیه قدر هر خصوصده غریبک خراجکنداری اولمشلدر . »

فی الحقیقه محرک دیدیکی طوغرودر . بری بزلی دلخون ایدن ، دیکری خصایه دهشتنمون اولان بو ایکی نوع تضاد نه در ؟ اسلامک بو کونکی ضعف سیاسی و اجتماعی و اقتصادی و علمیسیله برابر یه توسیع دائرة انتشار ایتمه سی دینک دین فطرت ، تعالیم الهیه نك صاف و شوائب

غرضدن پاک اولان قلبله نافذ اولدیغنی ، نشر نصرانیتته چالیشان عبده مسیحک معلوم اولان سطوتلریله ، قدرت و مکنترلریله برابر اسلامده کی اوسادکی مونسه رقابتدن عاجز اولدقلرینی اثبات ایدیور . و بو حال اوزره دوام ایدرسه ک (یا ایهاالذین آمنوا من یرتد منکم عن دینه فسوف یأتی الله بقوم یحبهم و یحبونه اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین یجاهدون فی سبیل الله ولا یخافون لومة لائم) ای ایمان ایدنلر ، ایچکزدن دیندن ارتداد ایده جک وارسه نه بأس وار . الله عظیم الشان اولیه بر قوم کیره جک که آنلری سور ، اولرده اونی سورلر . اولیه بر قوم که مؤمنلره قارشی اویصال و ذلیل ، کافرلره قارشی عزیز و شدیددرلر . اولیه بر قوم که الله یولنده مجاهده ایدرلرده هیچ بر لائیک لومندن قورقازلر (توبیخ شدید الیهینک تجلی جلالیه سوزان و پریشان اولاجغیزی کوستریور . بوآیت کریمه یوم قیامتہ قدر بقاسی موعود اولان دین مبین الی الیه متمسک اولانلرک اکیسک اولیه جغنی اخبار ایتدیکی کبی احکام شرع شریفی تعطیل ایتدیک معاذالله تعالی ارتداده بیلل منجر ولاجفی و اقامه شریعتده یا برجای ثبات اولانلرک نه کبی اوصاف ایله متصف اولدیغنی بیلدیریور .

اسلامک مجد سابقی ایله ذلت حالیه سی پیننده کی تضاد البیه کلنجه بونکده عواملنی تحلیل ایدرسه ک کورورزکه بونکون چکیلن بلالرک بر طاقیمی عموم افراد امتک ، دیکریده — افراد امتک سیاست جسمیه و روحیه سنی متکفل اولان — صنف امرا و علمانک تراکم ایتیش نتایج سیئاتیدر . و بو سیئاتک کاهه سیده من حیث المجموع « شرعه مخالفت » نامی آلتنده علت واحده کلیه ارجاع اولونابیلر . بو مخالفتلرک صرف اخروی اولانلری — اگرچه شرعه مخالفت موجب نکبت اولنده دیکرلرندن فرقسزدر — پک معلوم اولالرینه بناءً بر اقامده صرف اجتماعی اولانلرینی ذکر ایدلم . عمومک ارتکاب ایتدیکی مخالفتلر : ۱ — اعداد قوتده تقصیر . (واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوكم و آخرین من دونهم لا تعلمونهم الله یعلمهم) سز اولره و آخرین قارشی الکرزدن کلدیکی قدر قوت و جهاد حیوانلری حاضر لایکیز که اللهک دشمنلرینی و سزک دشمنلرکزی و بونلردن سزک شیمدی بیللمیه . جککیز و یالکیز اللهک بیلدیکی دیکر دشمنلریده قورقوتاسکز (آیت کریمه سی اعداد قوتی امر اولوب طورورکن مسلمانلر بونده غفلت و تهاون کوستردیلر . « قوت » مفهومه — ارتق هیچ بیلورزکه یالکیز طوب ، تفنک دریدناوط دکل عصر حاضرده بونلرک مایتوقف علیهی اولان علوم و فنون و صنایع ده ، زراعت ، تجارت و حتی شجاعت و همتده داخلدر . بونلرک هپسنی تدارک فروض کفایه دندر . بوتون امت محمدیه

بو خصوصاتک کافه سنده اجانبه عرض افتقار ذلتدن تخلیص کریبان ایتدیکجه جله آثمدرلر . بویله بر اثم عمیم ایله شائبه دار اولدجه (ان تنصروا الله ینصرکم) اگر اللهک دینه و رسولنه یاردم ایدرسه کز ، الله سزه یاردم ایدر (بویوران اله عظمه یتناهک نصر و توفیقندن امید وار اولق بر مسلمان ایچون کولونجدر .

۲ — وهن قلب . آتیده کی حدیث شریف بونکی حالزی مصور نه بلیغ بر لوحه در ! (یوشک ان تداعی علیکم الایم من کل افق کانداعی الا کلة علی قصعتها . قلنا یارسول الله امن قلة بنایومئذ . قال لائتم یومئذ کثیرولکنکم غشاء کغشاء السیل تنزع المهابة من قلوب عدوكم و یجمل فی قلوبکم الوهن . قالوا وما الوهن . قال حب الحیاة و کراهیة الموت) چوق سورمن امتلر ، اوبورلر یمک لشکرینه بر برینی ناصل دعوت ایدرلرسه هر طرفدن سزه هجوم ایچون بر برینی دعوت ایده جکلردر . صورددق که یارسول الله ، اوزمان بز آزلقی اوله جغز ؟ خیر ، بویوردیلر اوزمان پک چوق اولاجسکز . لکن سیل اوغراغنده کی چورچوب کی چورچوب مقوله سی اولاجسکز . دشمنلرکیزک قیلرندن مهابت ، قورقو نزع اولونورده سزک قیلرکیزده وهن صوقولور . وهن نه در ؟ دییه صورددیلر . بویوردیلر که وهن حیاتی سومک و اولومی سومه مکدر (ایشته بو وهنک چاره سی اعلاهی کلمه اللهی ، اعدای دینه ماده و معنی تفوق ایتکی غایه امل ایدینوب بو اوغورده فدای جانی تسهیل ایده جک بر قوت اعتقاد و قدره ایماندر .

۳ — تباغض و تهاذل . دین اسلام تحاب و توادی امر ایدیور . بز تباغض ایدوب طورورز . تعاون و تناسری امر ایدیور . بز تهاذل ایدیورز . شو حدیث شریفه باقلم :

(لاتحاسدوا ولا تنابضوا ولا تباغضوا ولا تدابروا ولا یبغ بعضکم علی بعض و کونوا عباد الله اخوانا المسلم اخو المسلم لا یظلمه ولا یخذله ولا یکذبه ولا یخقره التقوی ههنا و یشر الی صدره ثلاث صرات یحسب امری من الشران یخقر اخاه المسلم کل المسلم علی المسلم حرام دمه و ماله و عرضه) بر بریکیزه حسد ایتیکیز . بر بریکیزی اضرار ایچون صاتیلان بر ماله فضله بر قیمت و یرمیکیز . بر بریکیزه بغض ایتیکیز . بر بریکیزدن یوز چویروب طارلیکیز . آلیش و یریش ایدرکن بر بریکیزک مشتربینی آیارتمیکیز . ای اللهک قوللری قارداش اولکیز . مسلمان مسلمانک قارداشیدر . آکا ظلم ایتز . یاردمه احتیاجی اولدینی وقتده آدن یاردمی دریغ ایتز . آکا یالان سویله من . آکا حقارت ایتز « صوکره صدر شریفه اوچ کره اشارت ایده رک « تقوی

ایشته بوراده در . بر کیسه نک شر ایله متصف بد اخلاق اولماسی ایچون مسلمان قارداشته حقارت ایتیه سی کافیدر . مسلمانک بوتونی ، قانی ، مالی ، عرضی مسلمانه حرامدر . (برده شو حدیث شریفی دیکلیهلم : (دب الیکم دارالایم قبلکم الحسد والبغضاء والبغضاء هی الحاقلة حاقلة الدین لاحاقلة الشعر والذی نفس محمدیبه لاتدخلوا الجنة حتی تؤمنوا ولا تؤمنوا حتی تحابوا افلا انبشکم بشی اذا فلعتموه تحابتم افشوا السلام بینکم) سزدن اولکی امتلرک خسته نی اولان حسد ایله بغضاء سزه ده سرایت ایتدی . بغضاء یعنی قطع رحم ایسه حالقه در [۱] . اما صاج حالقه سی دکل ، دین حالقه سی . دینی کوکندن ستیصال ایدر . محمدک نفسی ید قدرتنده اولان الله عظیم الشانه قسم ایدرم که سز ایمان ایتدیکجه جنته کیرمنسکز . سویشه دیکجه ده ایمان ایتیش اولمازسکز . سزه برشی خبر و یره می که اونی یانجه سویشه سکز : آراکرده سلاهی افشا ایدیکز . (مسلمانلر حطام دنیا ایچون محبتی بغضه ، تعاونی عدواته صله رحمی قطع رحمه قلب ایتدکلری تاربخدن بری نه کندی قلیجلیرینک شرندن ، نه اعدای دینک تسلط و تجاوزدن تخلیص کریبان ایده مه مشلردر . (لاترجعوا بعدی کفار ایضرب بعضکم رقاب بعض) بنیدن صکره کافر اولوب ده بر بریکیزک بونی اورمیکیز) نبی جلیل نبویسی اونودانلرک حالی ده البته باشقه دورلو اولامازدی .

۴ — جهالت . جهالت ام المصائبدر . مسلمانلرک گرفتار اولدقلری اک بویوک ذلتلر ، بللرینی بوکن اک بویوک دواهی علم و معرفته اهمیت و یرمه دکلری ادواره مصادفدر . حدیث شریفده : (ان من ورائکم ایما یزل فیها الجهل و یرفع فیها العلم و یکثر فیها الهرج) کریده اولیه کونلرکیز اولاجق که اوکونلرده جهل نازل اولور . علم رفع اولونور . وفتنه و قتال چوغالیر (بویورلشدر که واقعه نه قدر مطابقدر !

۵ — اهل معاملات پیننده خیانتک امانت مقامنه قائم اولماسی و عهده وفا ایدلمه سی . مع التأسف بوتون معاملاتده افرادک یکدیگره امنیتی زائل اولمش و بونک سیئه سی اولارق رعاة و رعایانک بالجمله اموری مختل اولشدر . نه داخله و نه خارجا طوغر و برسیاست ، نه تجارتده ، نه صنعتده ، نه زراعتده سلامت قالمشدر . بوکا نه قدر آغلانسه آزدر . رسالتپناه افندمن حضر تلرینک اصحاب کرانه بویوردینی (لوتعلمون ما علم لبیکتم کثیرا و لضحکم قلیلا یظهر النفاق و ترتفع الامانة و تقبض الرحمة و یتهم الامین و یؤتمن غیر الامین اناخ بکم الشرف الجون الفتن کامثال اللیل المظلم) نیم بیلدیکی بیلسه کز آزکولر ،

[۱] حالقه مام و مصیبت دنکمنده صاچی تراش ایدن عورته دینور . و اوغورسز مشوم تستیه دینور . حالق کبی . (قاموس ترجمه سی)

چوق آغلاردیکز . نفاق ظاهر اوله جق ، امانت قانلاجق ، مرحمت یوق اولاجق ، امین اولان کیمسه متهم اولاجق ، امین اولمیان کیمسه یه امنیت ایدیله جک . ایسته قاره قاره دوه قطارلری کلوب قونیور . (دوه قطارلری نه در سؤالنه قارشیده) قارکلی کیجه کی ایکدی کره متصل فتنه لر (حدیث شریفی ایله) اذا رأیت الناس قد مرجت عهودهم وخفت اماناتهم وکانوا هكذا وشبک بین انامله فالزم یتک واملک علیک لسانک وخذ ما تعرف ودع ما تنکر وعلیک بخاصة امر نفسك ودع عنک امر العامة = نه زمان کورورسک که خلقک عهدلری بوزولمش ، امانتلیک نظرلرنده اهیق قالمش ، (وپارملرینی بربرینه کچیره رک) بویله جه هبسی بربرینه کچمش آرتق اوکده اوطور ، لسانکی طوت ، ای بیلدیکی ایشله ، فنا بیلدیکی شیشی براق . و آرتق یالکز کندی ایشکه باقده عامه نک ایشله مشغول اولما) حدیث شریفی اعصار اخیره مسلمانلرینک ترجمان مصابیدر . فقط واسفا که بونلرک — جود حسیلرینی ایصیداجق ، کوز یاشلرینه مجری ویره جک بر علم و معرفتدن محروم اولدقلری ایچون — یوزلرنده علام تأثره بیله تصادف ایدلر .

۶ — غیر مسلملرک اخلاقیه تخلقی ایچون معناسر بر تقلیددرکه فقدان شوکتدن واقوام غالبیه تشبه ایتکه کویا نظرلرنده حرمت و اعتبار قازانق وهم باطلدن نشأت ایدور . حال بوکه (لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة = هیچ شبهه یوق که رسول الله سزک ایچون پک کوزل بر نمونه و مشق تقلیددر) آیت کریمه سی امر تقلیده اتباع سنتدن باشقه جهتلردن نظرمنی صارف اولق لازم کلیر . اکمل نوع بشر اولان ذات محمدیه نک (صلی الله علیه وسلم) اخلاقی ، سن و آدابی براقوبده فرنک مقلدی اولق بنی اسرائیلک من و ساوایه بدل صوغان ، صاریمساق ایسته ملرندن فرقسزدر . لکن نه چاره ؟ اخلاق ایلانله معنویاتیزی زهرله مک میلی مداواتی اک مشکل خسته قلردندر . (لتتبعن سنن من قبلکم شبرا بشرا وذراعا بذراع حتی لوسلکوا . حجر ضب لسلکتموه . قلنا یا رسول الله الیہود والنصارى قال فن = سزدن اول کلن امتلرک یولنی قاریش قاریش ، آرشون آرشون تعقیب ایده جکسکز . حتی برکلر یوواسنه بیله کبرسه لر سزده اولنرک آردنجه اورایه کیررسکز . » یار رسول الله ، بو امتلر یهود ایله نصارامی ؟ « دییه صوردق . یا کیم اولاجق ؟ بویوردیلر .

امرا و علمایه عائد مخالفلر : — امرانک عالم اسلامه اولان آفتلری استثنای یعنی منافع ذاتیه لرینی منافع امته تقدیم و بو اوغورده ظلم واعتسافی تجویز اولدینی کبی علمانکده آفتی امرایه تقرب ایچون بیلمدکلری شیلری بیلیر

کی کوسترمک ، بیلدکلری خصوصاتده ده کتاب و سنتی اهل هوانک کینه کوره تأویل ایتک ، ریا و تملق مسلك ایدیمک ، حاصلی شریعتی واسطه جر منافع اتخاذا ایتکدر . بوکونکی تذنی و انحطاط یوزندن امتک دوش کنه کارینه یوکلن بار مسئولیتک شبهه سز قسم اعظمی بو ایکی صنف خلقه عائددر . نه کیم (صنفان من امتی اذا صلحا صلح الناس واذا فسدا فسد الناس العلماء والامراء = امتدن ایکی صنف واردر که کسب صلاح ایدرلرسه خلقکده حالی ایله شیر . بوزولورلرسه خلقده بوزولور . بونلرده علما ایله امرادر) طرزنده روایت اولونان اثرده بودعوایه شاهددر . امت محمدیه نک صفت کاشفیه سی ، خاصه حمیزه سی شبهه سز امر بالمعروف ایله نهی عن المنکردر . بوکا حضرت عمره اعرابینک : « والله اکریدیکک وقت سنی بوقلیجلرمنله طوغرولتورز » دیمسنه مقابل حضرت عمرک حد و ثنا ایته سندن بویوک دایلمی ایسترسکز ؟ حق جل و علا حضرتلری کتاب کریمده بوامت مرحومه یی مدح و ثنا ایدرکن (کتم خیرامة اخرجت للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنکر = سز خلقی ایقاظ وارشاد ایچون میدانجه قیقلرلش اک خبرلی امتسکز . اییلکی امر ایدرسکز . کوتولکدن نهی ایدرسکز) ، بنی اسرائیلی ذم و تقییح ایدرکن ده (کانوا لیتنا هون عن منکر فعلوه = اولنر یاندقلری کوتولکدن یکدیگری منع ایتزلردی) بویوردور . برده شو حدیث شریفی تدقیق ایدلم : (من رأى منکم منکرا فلیغیره بیده فان لم یستطع فلیسأله فان لم یستطع فلیقلبه وذلك اضعف الایمان = ایچکزدن بری برکوتولک) خلاف شرع شریف بر حال (کورورسسه ایله دیکشیدرسون . لندن کلرزه اسانیله ، اوکاده قادر دکلسه قلیله تغیر ایتسون یعنی هیچ اولمازسه اوکا بغض ایتسون . بو صوکنجیسی ایسه ایمانک اک ضعیفدر .) بو امرک دائرة واسع و انفاذیله بوتون امت افرادی مکلف ایسه ده امرانک منکرلی قوت و سطوت حکومته منع و تغیر ، علمانکده منکرک منکرینی حقنده حیثیت علمیه لرینه استنادا امرایله عوامی ایقاظ وارشاد ایتلری هر زمان متحتم الاجرا بر وظیفه دینه در . یدیله لسانی تغیر منکردن قاصر اولان بقیه خلق ایسه یالکز معروفه محبت و منکره بغض ایتکه مکلفدرلر . باخصوص علمانک اک مقبول جهادی بودر . نه کیم (احب الجهاد الی الله کلمه حق تقال لامام جائز = حق تعالیه اک سوکیلی جهاد ، برامام ظالمه سویلن کله حقدر) بویورلش و (الجهاد اربع الامر بالمعروف والنهی عن المنکر والصدق فی موطن الصبر و شنأ الفاسق = نفس ایله مجاهده دوت دورلور . امر بالمعروف ، نهی عن المنکر ، صبر و ثبات ایدیله جک مهالکده عزمنده صادق اولق ، فاسته اظهار بغض ایتک) حدیث شریفنده

امر بالمعروف ایله نهی عن المنکر مجاهدات نفسیه نک دیگر انواعنه تقدیم ایدلمشدر . امر بالمعروف ایله نهی عن المنکر اسلامده جاری اولدقجه مصالح اصل توحید استقامت اوزره جاری ایدی . امر جوریه باشلاقدن ، علماده آنلره محاشات ایتدکدن صوکره مصائب توالی ایتدی . و (والدی نفسی بیده لتأمرن بالمعروف وتنهون عن المنکر اولیو شکن الله ان یبعث علیکم عقابا من عنده ثم لندعنه فلا یتجیب لکم = نفسی ید قدرتنده طوتان الله عظیم الشانه قسم ایدرم که یا اییلکی امر ، کوتولکی نهی ایدرسکز . یاخود چوق سورمن جناب جبار منتقم کندی طرفندن سزه بر عقاب انزال ایدرده آندن صوکره ای اولما . نلرک نه قدرده امر ایدرلرسه ایتسونلر مستجاب اولمازلر) وعید شدید یحق ظهور ایتدی . شرار امت امته مسلط اولدی . و ذات واسارتدن تخلیص کریبانه یول بولونامادی . بو امتک اک بویوک مزیتی مدافعه حقده کی جرأتی ایدی . بو جرأت مدنی زائل اولدقندن صوکره مدنیت و انسانییتدن ده نصیبی قالمادی . (اذا رأیت امتی تساب الظالم ان تقول له انک ظالم فقد تودع منهم = امتک قورقورلندن ظالمه سن ظالمسین دییه میه جک بر درکه پستی به ایتدکلرینی کورورسسه ک آرتق وجود و عدملری مساوی باشی بوش براقلمش مخلوقانه دونملر دیمکدر) سیئاتیزی یوزمنه چاربان بر قاچ حدیث ده نقل ایدلم :

— انکم ستلقون بعدی اثره فاصبروا حتی تلقونی غدا علی الخوض = بندن صوکره امرانک خودکاملغنی ، منافعی کندیلرینه حصر ایتدکلرینی کوره جکسکز . یارین بکا حوض باشنده ملاقی اولنجه یه قدر صبر ایدیکز . — ستکون بعدی سلاطین الفتن علی ابوابهم کمبارک الابل لا یعطون احدا شیئا الا اخذوا من دینه شیئا مثله = بندن صوکره برطاقیم سلاطین وملوک کله جک که فتنه لر قاپورلرنده اویوز دوه لرک قوندینی یرلر قدر ساریذر . کیمسه یه دینندن اوکا بدل برشی آلامدقجه هیچ برشی ویرمنلر . — اذا کانت امرائکم خیاریکم و اغنیائکم سمعائکم و امورکم شوری بینکم فظهور الارض خیاریکم من بطنها واذا کانت امرائکم شرارکم و اغنیائکم بخلاءکم و امورکم الی نساءکم فبطن الارض خیر لکم من ظهرها = امراکز اک اییلرکز ، زنکینلرکز جوهره اولانلرکز ، ایشلرکزده آرا کزده مشورتله اولورسسه یرک اوستی سزک ایچون آلتندن ده خیرلیر . بالعکس امراکز اک کوتولرکز ، زنکینلرکز بخیللرکز ، ایشلرکزده قادینلرکزه مودوع بولونورسسه یرک آلتی سزک ایچون اوستندن خیرلیر . — ان الله لا یقبض العلم انتزاعا یتزعجه من العباد ولکن یقبض العلم یقبض العلماء حتی اذالم یبق

علما اتخذ الناس رؤساء جهالا فاستلوا فأفتوا بغير علم فضلوا و اضلوا = الله تعالى عالمی قوللرندن بردن نزع ایتک صورتیه دکل، علمانک روحنی قبض ایتک صورتیه قبض ایده جکدر. نهایت هیچ بر عالم قالمیجه خلق جاهل بر طاقیم کیسه لری کندیلرینه رئیس ایدیلرلر. بونلره اوتیه بری سورولور. اولرده نملری اولمادیفی حالده فتوی ویریرلرده هم کندیلری ضلالتیه دوشرلر، هم خلقی اضلال ایدرلر.

— اذا رأيت العالم يخالط السلطان خالطه كثيره فاعلم انه لص = عالمی حکومت آدمیلرله زیاده اختلاط ایدر کورورسه ک بیلیمش اول که خیر سزدر. بو ستونلر مساعده اولسه بو سلسله یی دهها زیاده اوزاتقی وحکم شرعیه نک هر درلواحوال و شؤنمه ناصل منطبق اولدیغی کوسترمک ممکندر. لکن بو نمونه یتر. عوام و خواصه کزک اهل و لایقیدی و کزک اوامر شرعییه مخالفتی عالم اسلامی ناصل بر درک هلاکه ایدر. دیکینی کوریورز. خسته لقی معلوم اسباب وعللی ده اهل بصائر مکشوفدر. ایش خسته یی مداوانه، کتله اسلامک جانلانسنه، هیچ اولمازسه بدننده قالان رمق حیاتک انطفاسنه میدان ویرما مکه قالیور. خسته لقدن مسئول اولمایان هیچ بر فردمن یوقدر. کیسه نک کیسه یه تحمیل مسئولیت ایتکه حتی یوقدر. (کلمک راع وکل مسئول عن رعیته فالامام راع وهو مسئول عن رعیته والرجل راع فی اهله وهو مسئول عن رعیته والمرأة راعیه فی بیت زوجها وهی مسئلة عن رعیته والخدام راع فی مال سیده وهو مسئول عن رعیته والرجل راع فی مال ابیه وهو مسئول عن رعیته فکلکم راع وکلکم مسئول عن رعیته = هیکر راعی یعنی کوزنله ییجسکز. ورعیه کزدن یعنی کوزده جککز شیدن مسئولسکز. امام و حاکم راعیدر. ورعیه سندن مسئولدر. قاضی قوجه سنک اولنده راعیدر. ورعیه سندن مسئولدر. ارکک اهلینک راعیدر. ورعیه سندن مسئولدر. خدمتکار افندی سنک ماننده راعیدر. ورعیه سندن مسئولدر. انسان باباسنک ماننده راعیدر ورعیه سندن مسئولدر. الحاصل هیکر راعی سکز. رعیه کزدن مسئولسکز) حدیث شریفنک مفاد عالیه نظر ایچمده مادی و معنوی حساب و مناقشه دن یاقای قورتاراجق هیچ بر فرد یوقدر.

جهاد و اعلائی کلمه الله حقنده کی اوامر ونصوصک هیچ برینه نسخ طاری اولمش دکلدر. هر زمانک کندینه کوره جهادی وار. اعلائی کلمه اللهک طرق عیدیه سی وار. بوکون محتاج اولدیغمز جهاد جیانه علم و معرفتدر. جهاد هنر و صنعتدر. حوزه اسلامی تجاوز اعدایه قارشی حفظ و حراستدر. حدود اسلامی مدافعه ایچون کیجه کوندوز مرابط اوله رق بکجیلک ایتکدر. ضعف مایمه کوره اعلائی کلمه الله ایسه سعادت دنیا و عقباضری اعداد ایدن محاسن و فضائل

اسلامیه به تمسک و حلیه علم و عرفان ایله تحلی ایده رک عالم مدینه انسانلق نمونه سی کوسترمک و کندمزی سودیره مه سه ک بیله که بو ذاتاً ممکن دکلدر. هیچ اولمازسه اطوار و افعالی عاله مشق تقلید اتخا ایتدیرمکدر. بونک ایچون ده سلاح علم و دیانتیه صاریله رق اول بول جهاد اکبر اولان جهاد نفسه قویولام. فرداً فرداً کتاب و سننک کوستردیکی طریق مستقیم اوزره تهذیب نفسه چالیشام. اخوان دینمزدن بونکله مکلف اولماق هیچ بر فرد یوق ایسه ده اسلام اولکاسنک صو ک قلعه سی اولوب خدانکرده ییقلما سی اسلامک ده ماده و معنی مستلزم زوالی اولان دولت عثمانیه مسلمانلری — دیکرلریله قیاس قبول ایتمز درجه ده — کندیلرینی مکلف بیلمه لیدرلر. زیرا بوراده کی دین قارداش لرمزک ای کونو هنوز بر موجودیت سیاسی لری واردر. عالم مدینت ایچنده کی موقع و اهمیتلری همت ذاتیه لرله تقویه ایچون دهها زیاده امکان و مساعده بولارق هر معناسنجه زنجیر اسارت آلتنده ایکم ایکم ایکله یی دیکر اخوان دینه حسن مثال و باعث فیض و اقبال اولایلرلر.

بناءً علیه دقیقه فوت ایتکسزین — زیرا وقتمز پک عزیزدر. وعالم نصرانیت عالم اسلامه صو ک ضربه هلاکی اورمغه ارتقی عزم ایتش کی کورونیور — مکتبلر مزده، مدرسه لرمزده مجالس وعظ و ارشاده بر مدتدن بری سونمکه یوز طوتان چراغ هدایتی او یاندیرمق، اونودلش بر حاله کان حقایق و وصای شریعتی پیمزده نسر و تعم ایتک، نیم مرده اولان جسم اجتماعیمزی احبا ایتک اقدام فرائضدر. بونک ایچون ده هر شیدن اول قیلرده شعله ایمانی پارلاتمی اقتضا ایدر. ایمان، مؤمنک قلبیه جانب حقندن الف اولونور بر نور الهیدر که تاریخ اسلامک بزه نقل ایتدیک خوارق موفقیات هپ آنک محصول برکاتیدر. هیچ بر عاقل منصفنک انکار ایده میه جکی محاسن مادیه و معنویه یی جامع و سعادت دارینی مستجمع اولان کتاب و سننک امر ایتدیک محاسن اخلاقی بلب، مساوی و رذائل بزدن سلب ایده جک شی پاک و نزیه بر عقیده و ایمانه یقین نام ایله یاپیشمق، ایمانمزی ده دمبدم تقویه و تجدید ایده جک و وظائف دینه مزی بوتون تفرعانیله برابر اهل و امهال واقع اولقسزین اجرا ایتکدر. بوتون افعال و حرکاتمز بر انقیاد دیندرانه ایله شرع شریفه مطابق اولایلر. یاپدیغمز شیلری ولو که کندی امر معاشمه، منفعت ذاتیه مزه تعلق ایتسون امر الهیه توفیق ایده رک عبادت بیللم. بو دستوری رأس المال سعادت اتخا و (فلا وربک لا یؤمنون حتی یحکموک فیما شجر بینهم ثم لا یجدوا فی انفسهم حرجا مما قضیت ویسلموا تسلیماً = . . . خیر، سنک ربکه قسم اولسون که بونلر کندی آرالرنده تهدت ایدن

اختلافاتده سنی حکم یامادجه، اونندن صوکرده سنک حکمکدن طولایی نفسلرینه حرج و صیقینتی عارض اولقدن کلیاً آزاده اولمادجه، قلبلری تماماً تسلیم و انقیاد ایتمه دیکه ایمان ایتش اولمازلر) آیت کریمه سنک تعریف و تشریح ایتدیک تسلیم و انقیادی حاصل ایتکله برابر شرع شریفک بزدن ایسته دیک اخلاق جمیله ایله تخلق ایدر سه ک احوالیزک آز زمان ایچنده دیکر کون اولاجنی و برات نجات و فلاحتک یدمنه ویریله جکی محققدر.

شرع محمدینک صاغلام بر ایمان و اسلامدن صوکره بزدن ایستدیک باشلیجه اخلاق مرضیه شونلردر: ورع، تقوی، آلاء الهیه یی و شؤن کونی تفکر، اخلاص، توکل، حلم، حیا، تواضع ایله برابر وقار و سکینت، هیچ بر نعمتی استصغار ایتوب اللهه و لطفی کوردیکمز عباد اللهه شکر، زیاده نعمتی جناب حقک لطف و فضلندن طلب، مصائب و مهالکه و مشکل الحصول ایشلره قارشی صارضیلماز بر صبر و متانت، محرومیتدن بیلماز بر قناعت، صدق، امانت، استقامت، انجازه وعد، حمیت (که موجب حرمت اولان شیلره تجاوز و وقوعنده غلیان ایتکدر)، غیرت (که عرض و ناموسی، محارمنی قیصقا مقدر)، مرؤت و مردانگی، کظم غیظ، بزه قارشی تقصیری اولانلری عفو ایتک، اعتذار ایدنلرک غدرلرینی قبول ایتک، ناسه مدارا (مداهنه دکل، خوش کچیمک دیمکدر)، نصیحت (که خیر خواهلق دیمکدر)، قبول نصیحه، هر کسه منزله سنه کوره لایق اولدینی معامله یی ایتک، مالایینی ترک، جدال و خصومتی ترک، اخوان دینمک معاینی ستر، صله رحم، ضعفایله ایتم و ارامله و اختیارلره مرحمت، عزم ایتدیکمز بر امر خیری باشارمغه بذل مجهود، سوء عواقبدن خوف و احتراز و بوتون اعمال قلبیه و بدنیه مزک ناظمی اولق اوزره المزدن کلن و کلین ایلک لری کندمز قدر اخوانمه شایسته کوره جک بو یوک بر حسن نیت و خطرات قلبمه و ارنجیه قدر بوتون اعمال و افعالمزی انتقاد ایده جک شدتلی بر محاسبه نفس . . . الخ

کفر ایله سوء اعتقاددن و کبائر ذنوبدن صوکره بزی نهی ایتدیک باشلیجه اخلاق مذمومه ده شونلردر: ریا و سمعه، اذلال نفس، تملق، عجب، تکبر، غضب، بغضاء (که قطیعه رحدر) بخی، ظلم، طمع، حرص، حسد، حقد، غدر، خدیعه و خیانت، تجسس، سعایت، مکر و خدیعه، اضرار، کذب، بهتان، بالان بره یمین، غیبت، ایکی یوزلیلک، نمیمه (قوغوجیلق)، مسلمی تحقیر، مسلمی تمییر (عیلامق)، مسلمی ترویج (قورومتق)، تهمت، اسراف و تبذیر، بخل، حب مدح، سوء ظن، شماتت (باشقه سنک مصیبتیه سونمک) تعمق

(هر شيك اك ايستى باباجم ديه هيچ برشى ياباماق) ، تكلف (اهيلى ايشى برافوب زحتلى واهيتسى ايشلره اوغراشمق) ، عجله ، مالايعنى ايله اشتغال ، طوروب طوروركن كندى بلالره ، تهملره معروض قيلمق ، تشدق (طبعاً فصيح اولمادىني حالده آورد چانلاتارق فصاحت طاسلامق) ، تفهق (جوق اى سويليه جكم ديه الفاظى براعتنا واداي مخصوص ايله آغزندن جيقارمق كه اولكيسى كي بونى ده اكثر خطبامز ياپيور) ، عصيت ، آبا ايله تفاخر ، عزاء جاهليت ايله تعزى (كه قوم و قبيله ايله تفاخر در) ، اوتككنه بريكنه روبرو مداحلق ، سخريه واستهزا ، صراء وجدال ، خصومت ، فحش وسب ، هر كيمه اولورسه اولسون لغت ، بونلرك كاوه سنه وسيله اولان متابعت هوى الخ شريعت فضائل اجتماعيه ومدنيه صاحبي اواق ايچون بزى يالكز بونلره مكلف ايتيور . بنای اجتماعي ييقلماز اساسلر اوزرينه قورمق ايچون اخوت اسلاميه يي اخوت نسبيه يه تفضيل

ايتش وفخر كائنات صلى الله عليه وسلم افندمن (المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضاً = مؤمنلر يكديكره نسبة ديوار طاشلري كييدر . بربرنى طوتارلر) و (المؤمنون كرجل واحد اذا اشتكى رأسه اشتكى كله واذا اشتكى عينه اشتكى كله = مؤمنلر تك بر آدمه بكززلركه باشى آغريسه بوتون وجودى مضطرب اولور ، كوزى آغريسه ينه بوتون وجودى مضطرب اولور) كي احاديث شريفه ايله بوتون مؤمنلري برك بنايه وبرتك جسده تشبيه بوپورمش اولدقلرندن اخوتك لوازمندن اولان « اصلاح ذات البين » ايله « تعاون وتناصر » وامور عامه وخاصه يي « مشورت » له تقرير و « امربالمعروف » ايله « نهى عن المنكر » كي خصوصيات ده اهميه حظه اك بويوك مرتبه يي احراز ايدرلر . بوتون مسلمانلر فرداً فرداً عمومك خادمي اولقله ، امور وشئون عامه يي اصلاح و تقويم ايتكله مكلفدرلر . دين اسلامده عامه نك فائده ويا ضررينه تعلق ايدن خصوصياته « نه لازم ؟ » ديمه نك يري يوقدر .

(من اصبح وهمه غير الله فليس من الله ومن اصبح لايهم بالمسلمين فليس منهم = هر كيم اك زياده دوشونديكي ، اك زياده ايت اهتامى اللهك غيرى اوليوريرسه اللهه نسبتى يوقدر . هر كيمك مسلمانلرك احوال وشئونى كنديسنه درد اولماز اولورسه اولردن دكلدر) حديث شريفنك مسلميني اعزاز و تقويه مالميله ، بدليله ، لسان وقلملرله چاليشمقده تهاون كوسترلره نهمدهش توبىخ اولدني ايجه دوشونولسون .
الحاصل فرصتى فوت ايتكسزين « دائرة اسلام داخلنده تجددات » مزى اجرايه مسارعت ايدلم . زيرا خيراته مسارعتله مأمورز . سلاح ديانتله ، سلاح اخلاق ايله ، سلاح علم ايله ، سلاح صنعتله ، سلاح تجارتله ، سلاح فلاحته كندمزي تجهيز ايدلم . طورمايوب چاليشمق بزدن . فوزونجات ده كندى دينك حاميسى اولان الله ذوالجلالدين . (ان تنصروا الله ينصركم ويثبت اقدامكم) احمدنيم

سؤال - جواب

معلم عطا افندى نك ايكنجى سؤالنه جواب

سؤال : خضر حقنده حقيقت ندر ؟

جواب : خضر ك « عليه السلام » اسمنده ، سبب تلقينده ، نسبنده ، عصرنده ، نبوتنده ، حياتنده علمائى امت آردسنده اختلاف واردر .

اولا اسمنده اختلاف واردر : وهب بن منبه : اسمى « بلياً » در ديور ؛ ابو حاتم السجستاني : اسمى « خضرون » در ديور . بعضلري « ارميا » ، بر قسمى « عاسر ، معمر » ، ديكر برى « اليسع » ديور . حق اسمنك « احمد » اولديغنه بيله قائل اولان واردر . مشهور اولان اسمى « بلياً » در .

ثانياً سبب تلقينده اختلاف واردر : خضر خاء معجمه نك فتحي وضاء معجمه نك كسرله بليانك لقبى در . خاتك كسرى وفتحي ايله برابر ضادك اسكانى ده جائدر . بليانك خضر ايله تلقيبى بعضلرنجه اوزرنده اوتوردني اوت يشيل يشيل اهتزاز ايتديكندن ناشيدر . بعضلرنجه بلياً كوزلا كندن ، يوزينك پارلاقلىدن ناشى خضر لقبى آلمشدر . ابن حجر عسقلانى قول اولى ، خطابى قول ثانى يي ترجيح ايديور . قول ثانى ارجح در . بليانك لقبى اسمنه غلبه ايتش ، اسمى اونودلمشدر . خضر ك كنيسه سى بالاتفاق ابو العباس در .

ثالثاً نسبنده اختلاف واردر . بعضلرينه كوره حضرت آدمك صلبى اوغليدر . بوقول متروكدر . بر قسمنه كوره قابل بن آدمك « عليه السلام » اوغليدر ، بوقول ده مقبول دكلدر ؛ وهب بن منبه

كوره بلياً بن ملكان بن فالع بن شالح بن عابر بن ارفحشد بن سام ابن نوح « عليه السلام » در ، اسماعيل بن ابى اويسه كوره خضر : معمر بن مالك بن عبده بن نصر بن الازددر ؛ ديكر بر قوله كوره خضر : خضرون بن عمائل بن النور بن العيص بن اسحق بن ابراهيم « عليهم السلام » در ؛ بعضلرنجه حضرت هارونك « عليه السلام » سبطنددر ، بوقول بعيددر ؛ ابن اسحقه كوره خضر : ارميا بن خليفادر ، ابن جرير بوقولى رد ايديور ، ابن ابى لهيعه دن مروى اولديغنه كوره فرعونك قبزينك اوغلى در . حقى فرعونك صلبى اوغليدر ديهن بيله واردر ؛ ابن شويدين ولد فارسدن اولدني مرويدر ؛ بعضلرنجه حضرت ابراهيمه ايمان ايدوب انكله برابر بابل ديارندن هجرت ايدنلردن برينك اوغلى در ؛ بر قسمى ده حضرت آدمك در دنجه اوغليدر ديور ؛ الياسك برادري اولديغنه و پدرى اسمى مالك اولديغنه قائل اولانلرده واردر . بعضلرنجه پدرى فارسى ، والدهسى روميه وياخود بالعكس پدرى رومى ، والدهسى فارسى در . نسبى تعيين بك كوچدر .

رابعاً عصرنده اختلاف واردر . ابن جرير انطبرى خضرى فريدون ايامنده اولديغنى حكايه ايديور ، بعضلري حضرت ابراهيم زماننده بولسان ذوالقرينك وزيرى ايدى ديور . ذوالقرنين بر قومه كوره فريدون اولقله ايكي قول برلشمش اوليور ؛ ديكر بر قومه كوره حضرت سليمان عليه السلام عصرنده ؛ بعضلرنجه كستارب بن لهراسب زماننده در . بر طائفيه كوره حضرت موسى عليه السلام عصرنده در . قول صحيح حضرت موسى عليه السلام عصرنده اولمى در . قرآن كريمده حضرت موسى عليه السلام ايله قصصلى خبر ويريلان و « فوجدا عبداً من عبادنا » نظم جليلى ايله علوقدرى بيان بيوريلان